

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 11, 2022

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:684](#) 13-05-2022

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:1504](#) 12-05-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:3841](#) 12-05-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:1508](#) 12-05-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:3830](#) 10-05-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:3507](#) 03-05-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:3508](#) 03-05-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:1377](#) 28-04-2022

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:4289](#) 11-05-2022

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2021:5005](#) 08-12-2021

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:6670](#) 19-03-2021

RECHTSPRAAK

De vraag of een kind de nieuwe partner van een van de ouders mag aanspreken met ‘mama’ of ‘papa’ is een onderwerp dat samenhangt met de uitvoering van het ouderlijk gezag. De rechtbank is dan ook van oordeel dat een geschil over dit onderwerp een geschil is dat op grond van artikel 1:253a BW aan de rechtbank kan worden voorgelegd.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben een affectieve relatie gehad. Uit deze relatie is de minderjarige geboren. De vader heeft de minderjarige erkend. De ouders hebben gezamenlijk gezag. De minderjarige heeft zijn hoofdverblijfplaats bij de moeder.

Verzoek en verweer

De moeder verzoekt om te bepalen dat de ouders slechts de moeder zullen aanspreken en alleen naar haar zullen verwijzen bij het gebruik van het woord ‘mama’ en dat zij ook derden hiervan in kennis stellen en hierop zullen wijzen, waaronder de huidige partner en op termijn het halfzusje van de minderjarige. Volgens de moeder noemt de minderjarige de huidige partner van de man ‘mama’ en wordt dit niet ontmoedigd door de vader. De moeder vindt dit niet verstandig en meent dat dit verwarrend is voor de minderjarige. De moeder heeft gewezen op de verschillende modellen voor het opstellen van ouderschapsplannen waarin standaard staat opgenomen dat de termen ‘mama’ en ‘papa’ gereserveerde termen zijn voor de ouders van kinderen.

Daarnaast heeft de moeder de rechtbank verzocht om, in plaats van de vader, vervangende toestemming te verlenen voor inschrijving van de minderjarige op de basisschool. Tussen de ouders is overleg geweest over de schoolkeuze voor de minderjarige maar zij zijn niet tot overeenstemming gekomen.

De vader voert verweer. Hij ziet er geen onoverkomelijk bezwaar in als de minderjarige de partner van de vader aanspreekt met ‘mama’. De anderen personen in het gezin zeggen ook mama tegen haar en de minderjarige heeft dat overgenomen. De vader heeft meerdere malen

tegen de minderjarige gezegd dat hij ook '[naam]' mag zeggen tegen zijn huidige partner. De minderjarige veranderde dat zelf al snel weer in 'mama'.

De vader heeft op verzoek van de moeder contact gehad met de basisschool maar zijn toestemming voor inschrijving niet gegeven. Hij heeft een voorkeur voor een andere basisschool. Hij heeft geen goede ervaring gehad met de door moeder gewenste basisschool. Hij werd er als vader niet serieus genomen en de communicatie tussen hem en de school verliep niet soepel. Hij heeft niet de benodigde informatie gekregen terwijl hij daar als vader met gezag wel recht op heeft.

Beoordeling en motivering

De rechtbank is van oordeel dat de vraag of een kind de nieuwe partner van een van de ouders mag aanspreken met 'mama' of 'papa' een onderwerp is dat samenhangt met de uitvoering van het ouderlijk gezag. De rechtbank is dan ook van oordeel dat een geschil over dit onderwerp een geschil is dat op grond van artikel 1:253a BW aan de rechtbank kan worden voorgelegd. De rechtbank acht de moeder dan ook ontvankelijk in haar verzoek. De minderjarige heeft één moeder en één vader. Dit moet voor de minderjarige duidelijk zijn en duidelijk blijven. Als de minderjarige de vrijheid heeft en krijgt om ook de partner van de vader aan te spreken met 'mama' kan er voor de minderjarige verwarring gaan ontstaan over zijn afkomst en over zijn familiebanden. Dit kan leiden tot problemen in zijn ontwikkeling. Het exclusieve gebruik van de aanspreekvorm 'mama' voor de moeder van de minderjarige draagt er ook aan bij dat de band tussen de minderjarige en de moeder niet verstoord raakt door de rol van de nieuwe partner van de vader in het leven van de minderjarige. De rechtbank zal het verzoek van de vrouw op dit punt dan ook toewijzen.

De rechtbank wijst het verzoek van de moeder toe en verleent vervangende toestemming om de minderjarige in te schrijven op de gewenste basisschool. De moeder heeft de minderjarige in eerste instantie zonder medeweten en instemming van de vader ingeschreven bij de basisschool en de voorschoolse opvang. De vader heeft terecht opgemerkt dat dit geen juiste gang van zaken is geweest. Het is de rechtbank echter niet gebleken dat de kwaliteit van het onderwijs van de basisschool niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Het feit dat vader zich onvoldoende serieus voelt genomen door de school staat los van de vraag of inschrijving in het belang van de minderjarige is.

Conclusie

De rechtbank bepaalt dat de ouders slechts de moeder zullen aanspreken en alleen naar haar zullen verwijzen bij het gebruik van het woord 'mama' en dat zij ook derden hiervan in kennis stellen en hen hierop zullen wijzen. Daarnaast verleent de rechtbank de vrouw vervangende

toestemming voor inschrijving op de basisschool.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:4289

Zaaknummer: C/15/327007 / FA RK 22-1696

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof wijst het verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling af omdat het doel ervan is behaald en er op dit moment geen sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging. Dat die zich mogelijk de komende twee jaar zou kunnen ontwikkelen als gevolg van de echtscheidingsproblematiek tussen de ouders is voor het hof onvoldoende om aan te nemen dat er nu nog steeds sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging.

Feiten en omstandigheden

De ouders oefenen samen het ouderlijk gezag uit en de minderjarige woont bij de moeder. De minderjarige is onder toezicht gesteld van een gecertificeerde instelling (GI) met ingang van 27 januari 2021 tot 27 januari 2022 vanwege echtscheidingsproblematiek en met het doel contact met de vader te herstellen. De ondertoezichtstelling is later verlengd tot 27 januari 2023.

Grievens, beoordeling en motivering

De vader verzet zich tegen de verlenging van de ondertoezichtstelling. Het hof is van oordeel dat niet aan de grond van artikel 1:255 lid 1 BW is voldaan en overweegt daartoe het volgende. De ondertoezichtstelling is uitgesproken om het contact tussen de minderjarige en de vader te herstellen. De afgelopen periode is de omgang opgestart en ze hebben nu goed en regelmatig contact van een weekend in de drie weken. Het oorspronkelijke doel van de ondertoezichtstelling is, zoals ook is opgenomen in het plan van aanpak, daarmee behaald. Hoewel de GI in haar verweerschrift heeft aangegeven dat de minderjarige ernstig in zijn ontwikkeling wordt bedreigd en dat deze ontwikkelingsbedreiging gelegen is in de echtscheidingsproblematiek tussen de ouders, heeft de GI tijdens de mondelinge behandeling aangegeven dat er op dit moment geen signalen zijn dat de minderjarige klem zit en dat er geen sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging. De minderjarige doet het goed op school en geniet van de omgang met de vader. Hij wil meer bij vader zijn, aldus de GI, en ook de moeder onderstreept dat goed contact met de vader in zijn belang is. Wel is er volgens de

GI sprake van een dreigend loyaliteitsconflict bij de minderjarige dat zich de komende twee jaar zou kunnen gaan ontwikkelen indien de ouders hun communicatie niet gaan verbeteren en elkaar blijven diskwalificeren. Deze mogelijke toekomstige zorg is voor het hof echter onvoldoende om aan te nemen dat er nu nog steeds sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging. Daarmee is niet aan het wettelijke criterium voor de verlenging van een ondertoezichtstelling voldaan.

Conclusie

Het hof vernietigt de bestreden beschikking waarbij de ondertoezichtstelling is verlengd. Het hof gaat er daarbij wel van uit dat er, zoals door de GI tijdens de mondelinge behandeling is aangegeven, de komende periode ruimte is om de contactregeling tussen de minderjarige en de vader uit te breiden. Het hof vertrouwt erop dat beide ouders zich hiervoor zullen inspannen in het belang van de minderjarige.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:1508

Zaaknummer: 200.307.153_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de moeder schort het hof de door de rechtbank vastgestelde zorgregeling op voor de duur van het geding in hoger beroep. De situatie bij de vader is niet veilig genoeg voor het kind en de hulpverlening schiet tekort in de regievoering.

Feiten en omstandigheden

Het gaat om de vastgelegde zorgregeling tussen de vader en dochter (maandag vanaf school tot woensdag na school alsmede om de week een weekend en de helft van de schoolvakanties). De moeder wil de verdeling wijzigen in die zin dat de zorg uitsluitend door de moeder wordt uitgevoerd, terwijl de vader enkel telefonisch dan wel langs elektronische weg, dan wel onder begeleiding van een professionele derde fysiek contact met de dochter mag hebben. Tussen de ouders is al jarenlang sprake van een heftige echtscheidingsstrijd. Meerdere ouderschapstrajecten zijn ingezet, maar zonder (noemenswaardig) resultaat. Bij beide ouders blijft sprake van wantrouwen richting de andere ouder. Mede door de betrokkenheid van de netwerken van beide ouders blijft er sprake van onderlinge strijd en onrust, waarbij beide ouders elkaar aanwijzen als de aanstichter en waarbij zij beschuldigingen uiten over drankmisbruik (aan de zijde van de vader) en ouderverstoting (door de moeder). Er zijn meerdere incidenten van onder andere fysiek geweld waarbij de dochter aanwezig was. Zo heeft de dochter op 13 december 2021 tijdens haar verblijf bij de vader op straat een onbekende vrouw aangesproken met de boodschap dat haar vader had gedronken en dat zij naar haar moeder wilde. Nadat de moeder verscheen ontstond er een handgemeen tussen (de partner van) de moeder en de vader in het bijzijn van de dochter. De betrokken politieagenten constateerden dat de vader met dubbele tong sprak, loom uit zijn ogen keek en dat er geen twijfel over bestond dat hij onder invloed van alcohol was. Verder heeft de dochter telefonisch contact opgenomen met Spoed4Jeugd waar ze aangaf dat ze bang is voor haar vader, dat hij raar doet en dat hij alcohol gebruikt. Een complicerende factor (dochter is sinds 15 oktober 2021 onder toezicht gesteld) is het feit dat de gecertificeerde instelling (GI) uit personeelsgebrek pas na het incident op 13 december 2021 een jeugdbeschermer heeft toegewezen. De jeugdbeschermer heeft tegen advies in ingezet op directe hervatting van de vastgelegde zorgregeling, ook omdat de vader niet mee wilde werken

aan begeleide omgang. Kort hierna is de jeugdbeschermer uitgevallen en er is nog geen nieuwe jeugdbeschermer aangesteld, ondanks de constatering van Veilig Thuis dat er sprake is van (een ernstig vermoeden van) structurele ernstige onveiligheid.

Grieven, beoordeling en motivering

De moeder verzoekt voor de duur van het hoger beroep de door de rechtbank vastgestelde verdeling van de zorg- en opvoedingstaken te wijzigen zodat de zorg- en opvoedingstaken uitsluitend door de moeder worden uitgevoerd en de vader enkel telefonisch/elektronisch contact of onder begeleiding van een professionele derde fysiek contact met de dochter mag hebben. De vader voert verweer. Naar het oordeel van het hof kan niet van de moeder worden gevergd dat zij de afloop van de bodemzaak afwacht. Het hof acht het duidelijk dat de minderjarige als gevolg van de strijd tussen de ouders opgroeit in een instabiele en onveilige omgeving en houdt rekening met meerdere incidenten die bedreigend voor haar zijn geweest. Er is volgens het hof sprake van nieuwe feiten en omstandigheden sinds de bestreden beschikking die maken dat de nakoming van de zorgregeling niet langer in het belang van de minderjarige kan worden geacht. Deze nieuwe feiten en omstandigheden zijn met name gelegen in het (grote vermoeden van) alcoholgebruik van de vader op de momenten dat de dochter onder zijn zorg valt. Gelet op het ontbreken van iedere vorm van regievoering vanuit de GI valt spijtig genoeg niet te verwachten dat begeleide omgang op korte termijn gerealiseerd kan worden.

Conclusie

Het hof schort de vastgestelde zorgregeling op voor de duur van het geding in hoger beroep en bepaalt dat de minderjarige voor de duur van het geding in hoger beroep minimaal tweemaal per week telefonisch of via beeldbellen omgang heeft met haar vader.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:3830

Zaaknummer: 200.306.598/02

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst verzoek bijzondere curator tot vernietiging erkenning af. De moeder gaat in hoger beroep. Het hof verklaart haar verzoek niet-ontvankelijk. Zij is geen belanghebbende ex artikel 798 Rv.

Feiten en omstandigheden

De partner van de moeder heeft met haar toestemming haar twee minderjarige kinderen erkend. De bijzondere curator van de kinderen heeft namens hen een verzoek tot vernietiging van die erkenning ingediend. De rechtbank heeft dat verzoek afgewezen. De moeder komt in hoger beroep.

Beoordeling en motivering

In zaken over personen- en familierecht kan, in afwijking van artikel 358 lid 2 Rv, krachtens artikel 806 lid 1 Rv van een beschikking hoger beroep worden ingesteld door de verzoeker, door degenen aan wie een afschrift van de beschikking is verstrekt of verzonden en door andere belanghebbenden. Een afschrift van de beschikking wordt verstrekt of verzonden aan de verzoeker, de verschenen belanghebbenden en de niet-verschenen belanghebbenden aan wie een afschrift van het verzoekschrift is verstrekt (art. 805 Rv).

Omdat in eerste aanleg de bijzondere curator de verzoeker was, moet beoordeeld worden of de moeder is aan te merken als belanghebbende. In de bestreden beschikking is de moeder wel als zodanig aangemerkt. Uit de wetsgeschiedenis volgt echter dat de appelrechter ambtshalve moet beoordelen of een betrokkene in hoger beroep belanghebbende is en dat de appelrechter daarbij niet gebonden is aan het oordeel van de rechter in eerste aanleg.

Op grond van artikel 798 lid 1 Rv wordt onder belanghebbende verstaan degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft. In zijn uitspraak van 30 maart 2018 (ECLI:NL:HR:2018:488) heeft de Hoge Raad overwogen dat de door artikel 798 lid 1 Rv bestreken kring van belanghebbenden in zaken van personen- en familierecht (in andere zaken dan scheidingszaken) niet in algemene zin kan worden afgebakend. Wie als belanghebbende moet worden aangemerkt, wordt bepaald – aan de ene kant – door het onderwerp van de zaak en – aan de andere kant – door de rechten of verplichtingen waarop

de betrokkene zich beroept. Slechts indien het onderwerp van de zaak ertoe kan leiden dat de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept, rechtstreeks door de rechterlijke beslissing worden geraakt, is die betrokkene in die zaak belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 Rv.

De rechten van de moeder worden niet rechtstreeks geraakt door de beslissing om het verzoek van de bijzondere curator af te wijzen. De bijzondere curator heeft het verzoek gestoeld op artikel 1:205 lid 1 onder a BW. Het doel van dit artikel is om een minderjarig kind dat is erkend door een ander dan zijn biologische vader de mogelijkheid te geven de erkenning ongedaan te maken en de juridische werkelijkheid in overeenstemming te brengen met de biologische werkelijkheid. Alleen het minderjarige kind en de erkenner worden door een beslissing op dat verzoek rechtstreeks geraakt.

Dat, zoals de moeder heeft gesteld, haar kinderen problemen zouden hebben met de erkenning of daarvan last zouden hebben, maakt evenmin dat zij als belanghebbende moet worden aangemerkt. Immers, de kinderen werden in eerste aanleg vertegenwoordigd door een bijzondere curator die daarmee hun belangen behartigde. Deze bijzondere curator kon namens de kinderen hoger beroep instellen. Dat zij dit heeft nagelaten, brengt niet met zich dat de rechten van de moeder dan wel rechtstreeks worden geraakt door de beslissing van de rechtbank. Dit betekent dat de moeder niet-ontvankelijk is in haar verzoek. De bijzondere curator heeft aangegeven dat zij achter het verzoek van de moeder staat en dat verzoek wenst over te nemen. Daarmee heeft zij echter niet binnen de wettelijk voorgeschreven termijnen en wijze namens de kinderen hoger beroep ingesteld tegen de bestreden beschikking, zodat dit het oordeel van het hof niet anders maakt.

Conclusie

Het hof verklaart de moeder niet-ontvankelijk in haar verzoek in hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:3841

Zaaknummer: 200.294.324/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vaststelling hoofdverblijf en zorgregeling. Kinderen hadden hoofdverblijf bij de vader. Het hof wijzigt dit niet. Ouders moeten strijd staken en weg van welzijn gaan bewandelen, zoals de bijzondere curator heeft betoogd. Geen van de hulpverleners neemt stelling in of de moeder de kinderen mishandelt. Wel wordt uitvoering gegeven aan een onbegeleide contactregeling met overnachtingen tussen de moeder en de kinderen, zoals de ouders recent zijn overeengekomen. Ook zijn alle hulpverleners het er over eens dat er contact moet blijven tussen de moeder en de kinderen.

Feiten en omstandigheden

Bij tussenbeschikking heeft het hof een bijzondere curator benoemd voor minderjarige 1 (geboren in 2014) en minderjarige 2 (geboren in 2016). Het hof heeft haar verzocht een aantal vragen te beantwoorden. De beslissing is in verband daarmee aangehouden.

Beoordeling en motivering

Hoofdverblijf kinderen

De moeder wil dat het hoofdverblijf van minderjarige 2 bij haar en het hoofdverblijf van minderjarige 1 bij de vader wordt bepaald, want op die manier is er sprake van gelijkwaardigheid tussen de ouders.

De vader vindt dat het in het belang van de kinderen is dat hun hoofdverblijf bij hem zal zijn. Zij hebben inmiddels al ongeveer drie jaar hun hoofdverblijf bij hem en dit moet niet gewijzigd worden.

Het hof overweegt als volgt. Ingevolge artikel 1:253a lid 1 BW kunnen geschillen over gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag aan de rechter worden voorgelegd. Daartoe behoort ook, gelet op artikel 1:253a lid 2 sub b BW, het geschil bij welke ouder het kind zijn hoofdverblijfplaats heeft. De rechter neemt een zodanige beslissing als hem in het belang van

het kind wenselijk voorkomt.

De kinderen wonen sinds maart 2017 bij de vader. De rechtbank heeft deze feitelijke situatie juridisch bestendigd door te bepalen dat het hoofdverblijf van de kinderen bij de vader is. Deze feitelijke woonsituatie is nog steeds onveranderd. Het hof ziet in hetgeen de moeder naar voren heeft gebracht geen aanleiding om anders te oordelen, omdat dit niet in het belang van de kinderen is. Het hof zal het verzoek van de moeder daarom afwijzen.

Verdeling zorg- en opvoedingstaken

Uit het rapport van de bijzondere curator komt naar voren dat het de ouders en omstanders niet lukt om te stoppen met strijden, ook al willen ze dat wel. De omstanders doen hetzelfde als de ouders: elkaar verwijten maken en ruzie maken. Hierdoor ontstaat een complexe situatie die als 'draaikolk' gekenmerkt kan worden. Het is van belang dat strijdpatronen onderkend worden en dat gekozen wordt voor het pad van het welzijn van de kinderen, in plaats van het strijdperspectief. De kinderen zijn hierdoor in een loyaliteitsconflict terechtgekomen. De bijzondere curator heeft een contactregeling met zo min mogelijk wisselmomenten tussen de ouders geadviseerd. De ouders voeren op dit moment een regeling uit die zij zijn overeengekomen bij de bijzondere curator.

Volgens de moeder is een 50/50-verdeling van de zorgregeling het meest in het belang van de kinderen. Zij hebben behoefte aan een duidelijke regeling, met minder wisselmomenten. De moeder betwist de aantijgingen van de vader ten aanzien van fysieke mishandeling van de kinderen.

De vader heeft zorgen met betrekking tot mishandeling door de moeder van de kinderen. Hij krijgt signalen van de kinderen over mishandeling en ziet blauwe plekken bij de kinderen. Er kan nu niet geconcludeerd worden dat de situatie bij de moeder voldoende veilig is. De vader staat wel achter een contactregeling tussen de kinderen en de moeder, maar het contact moet veilig zijn.

De gecertificeerde instelling (GI) vindt het van belang dat er rust komt. Die rust zal er ook voor zorgen dat de benodigde hulpverlening voor de kinderen eindelijk op kan starten. De GI heeft geen objectief vastgestelde aanwijzingen dat de moeder de kinderen fysiek mishandelt.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) is van mening dat de bestaande situatie moet stoppen en onderschrijft de bevindingen van de bijzondere curator en geeft aan dat de ouders met zichzelf en het systeem om hen heen aan de slag moeten.

Het hof overweegt als volgt. Ingevolge artikel 1:253a lid 1 BW kunnen geschillen over

gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag aan de rechter worden voorgelegd. In het geval van een geschil over verdeling van zorg- en opvoedingstaken kan de rechter, gelet op artikel 1:377e BW in samenhang met artikel 1:253a lid 4 BW, een door de ouders getroffen zorgregeling wijzigen omdat nadien de omstandigheden zijn gewijzigd, of dat bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. De rechter neemt een zodanige beslissing als hem in het belang van het kind wenselijk voorkomt.

De ouders strijden al jaren met elkaar en het lukt hen niet deze strijd te staken. De moeder wil als een volwaardige ouder worden gezien bij wie de kinderen zich verder kunnen ontwikkelen. De vader heeft grote zorgen over de veiligheid van de kinderen bij de moeder, omdat hij regelmatig constateert dat de kinderen met blauwe plekken thuiskomen na verblijf bij de moeder. Door deze strijd komen de kinderen in zo'n ernstig loyaliteitsconflict dat de GI in dat verband zelfs heeft aangegeven na te denken over een neutrale (uithuis)plaatsing van de kinderen.

De bijzondere curator, de GI en de raad geven aan dat de kinderen in een zeer belast systeem opgroeien. De ouderproblematiek, het wantrouwen van de ouders over en weer en de strijd die zij blijven voeren zorgen er volgens genoemde deskundigen voor dat de kinderen niet veilig zijn. Geen van de deskundigen neemt stelling in of de kinderen fysiek mishandeld worden door de moeder. De bijzondere curator geeft in dit verband aan dat iedereen rondom de ouders meegezogen wordt in dit onveilige systeem. Het hof onderschrijft de visie van de bijzondere curator dat de ouders niet langer de weg van de strijd, maar de weg van welzijn moeten gaan bewandelen. Hulpverlening is daarvoor noodzakelijk. De ouders zijn tijdens een gezamenlijk gesprek bij de bijzondere curator een onbegeleide zorgregeling overeengekomen. Aan deze regeling wordt nog steeds uitvoering gegeven.

De GI heeft toegelicht dat er vanwege de zorgen van de vader over de veiligheid van de kinderen bij de moeder uitvoering wordt gegeven aan een blauwe-plekken-protocol. De moeder moet tijdens ieder contactmoment de GI informeren over blauwe plekken die mogelijk zijn ontstaan. Dit heeft de zorgen van de vader niet weg kunnen nemen. Naar het oordeel van het hof zit de oplossing van deze ouderstrijd dan ook niet in (louter) begeleide omgang, zoals door de vader verzocht, maar in hulp aan de ouders die zich richt op het gehele systeem. In dit verband is tijdens de mondelinge behandeling bij het hof de mogelijkheid van contextuele systeemtherapie besproken om de patronen te doorbreken en genoemde zorgen probleemoverstijgend te benaderen. Het hof onderschrijft de noodzaak van de besproken therapie voor zowel de ouders als de kinderen. Het hof geeft de ouders – en de GI – in dringende overweging voornoemde therapie aan te gaan om in het belang van de kinderen uit de impasse te komen. De moeder heeft onvoorwaardelijk toegezegd hier aan mee te zullen werken. Ook de vader heeft hiermee ingestemd.

Aan het hof ligt de vraag voor welke contactregeling in het belang van de kinderen moet worden vastgesteld. Gelet op de omstandigheden dat geen van de deskundigen stelling inneemt of er sprake is van fysieke onveiligheid van de kinderen bij de moeder, alle partijen het eens zijn dat er contact moet zijn tussen de moeder en de kinderen, er op dit moment een onbegeleide contactregeling loopt conform de recente overeenstemming tussen de ouders én de verwachting dat zij systeemtherapie zullen volgen acht het hof het in het belang van de kinderen dat zij regelmatig onbegeleid contact kunnen hebben met beide ouders. Dit leidt tot het navolgende.

De regeling zoals die nu loopt geeft veel wisselmomenten, terwijl de bijzondere curator heeft geadviseerd deze te beperken. De contactregeling zoals door de moeder verzocht, waarbij de kinderen altijd op maandag en dinsdag bij de vader zijn, altijd op woensdag en donderdag bij haar en in het weekend (inclusief de vrijdag) om en om bij ieder van de ouders, alsmede gedurende de helft van de vakanties en feestdagen, sluit het beste aan bij de situatie waarin de kinderen minder wisselmomenten hebben. Dit betekent dat het hof het verzoek van de moeder zal toewijzen ten aanzien van de verdeling van de reguliere zorg en dat de kinderen, zonder begeleiding, contact hebben met de ouders op de door het hof vast te stellen wijze.

Het hof zal de bijzondere curator ontslaan van haar taak als bijzondere curator van de kinderen.

Conclusie

Het hof oordeelt zoals in het bovenstaande is weergegeven.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:1504

Zaaknummer: 200.270.296_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ouderlijk gezag. Beëindiging van het ouderlijk gezag gedurende een jaar zonder dat het verzoek op de voet van artikel 1:266-267 BW is ingediend. De vraag is of artikel 1:253a BW een grondslag biedt daarvoor. De Hoge Raad oordeelt dat artikel 1:253a BW de rechter niet de mogelijkheid geeft om de beslissing inzake gezag zelf te wijzigen, te schorsen of te beëindigen.

Uitgangspunten en feiten

Het huwelijk van de vader en de moeder is in 2015 ontbonden. De partijen zijn de ouders van twee minderjarige kinderen en oefenden na de echtscheiding gezamenlijk het gezag uit. Vanaf november 2016 zijn de kinderen onder toezicht gesteld geweest, sinds november 2018 van de huidige gecertificeerde instelling (GI). In het geding verzoeken de vader en moeder ieder afzonderlijk om het gezamenlijk gezag te beëindigen en de vader respectievelijk de moeder alleen te belasten met het gezag.

De rechtbank beëindigde in december 2019 het gezag van beide ouders voor de duur van een jaar en hield de definitieve beslissing pro forma aan tot oktober 2020. De rechtbank overwoog dat zij het gezag van een ouder kan beëindigen op basis van de genoemde gronden van artikel 1:266 lid 1 en 1:267 BW. Geen van de in die bepalingen genoemde verzoekers heeft een verzoek ingediend. Omdat toewijzingen van de verzoeken van de ouders zou leiden tot beëindiging van het gezag van beide ouders, wat een zeer vergaande maatregel is, heeft de rechtbank getoetst aan de criteria uit artikel 1:266 lid 1 BW. De rechtbank oordeelt dat aan die criteria is voldaan en beëindigt het gezag van beide ouders voor een jaar (r.o. 4.5, 4.6 en 4.10). In mei 2020 beëindigde de rechtbank de voogdij van de GI over de kinderen en belaste de vader met het gezag over de zoon en de moeder met het gezag over de dochter.

De vader heeft beroep ingesteld tegen de beschikking van december 2019, maar deze ingetrokken. De moeder heeft incidenteel hoger beroep ingesteld en het hof verzocht haar alleen te belasten met het gezag. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd en het meer of anders verzochte afgewezen. In zijn besluit overwoog het hof dat de rechtbank

in mei 2020 een definitieve beslissing heeft genomen betreffende het gezag van de kinderen, waardoor een beslissing van het hof voor de duur van de procedure bij de rechtbank geen materieel effect meer zou hebben. Het gezag kan niet met terugwerkende kracht bij (een van) de ouders terugkomen. Het hof overweegt dat de moeder volgens artikel 8 EVRM een rechtens relevant belang heeft om de rechtmatigheid van de beslissing te laten toetsen (r.o. 5.2). Het hof onderschrijft ook de opvatting van de ouders en het oordeel van de rechtbank dat handhaving van het gezamenlijk gezag niet in het belang is van de kinderen (r.o. 5.8).

De rechtbank heeft ingezien dat artikel 1:266 BW niet rechtstreeks van toepassing is, daar er geen verzoek als bedoeld in dit artikel is gedaan. Het hof ziet voldoende juridische grondslag voor de beslissing van de rechtbank in artikel 1:253a BW. De rechtbank heeft een tijdelijke maatregel uitgesproken die zij in het belang van de kinderen wenselijk (of zelfs noodzakelijk) achtte ter zake van de gezamenlijke uitoefening van het gezag, en zo de patstelling tussen de ouders te doorbreken en de lamlegging van de hulpverlening te beëindigen. Dit is volgens het hof een gerechtvaardigd doel dat noodzakelijk was in het belang van de kinderen. Het feit dat dit doel niet is behaald komt niet doordat de beslissing van de rechtbank onjuist of onrechtmatig is, maar omdat de ouders zich onvoldoende hebben neergelegd bij deze beslissing en er geen gehoor aan hebben gegeven (r.o. 5.9).

Beoordeling van het middel

Conclusie advocaat-generaal (ECLI:NL:PHR:2021:1111)

De advocaat-generaal is van mening dat het oordeel van het hof dat een voldoende juridische grondslag voor de beslissing van de rechtbank kan worden gevonden in artikel 1:253a BW onjuist is. De advocaat-generaal overweegt dat – afgezien van de in artikel 1:251a lid 3 en 5 BW omschreven gevallen – voor toewijzing van eenhoofdig gezag na echtscheiding een verzoek nodig is en dat de rechter daar niet ambtshalve toe kan beslissen. Artikel 1:266 lid 1 BW geeft de voorwaarden op grond waarvan een rechtbank het gezag van een ouder kan beëindigen en artikel 1:267 lid 1 BW regelt wie bevoegd is om een dergelijk verzoek te doen. Lid 2 van dit artikel biedt de rechtbank de mogelijkheid om het gezag ambtshalve te beëindigen. Een verzoek tot gezagsbeëindiging kan niet door de ouder(s) zelf worden gedaan.

De advocaat-generaal overweegt vervolgens dat geschillen omtrent de gezamenlijke uitoefening van gezag op grond van artikel 1:253a lid 1 BW op verzoek van (een van) de ouders aan de rechtbank kunnen worden voorgelegd, welke een zodanige beslissing neemt als haar in het belang van het kind wenselijk voorkomt. Hoewel de rechter aldus een ruime bevoegdheid heeft om in het voorliggende geschil een passende beslissing te nemen, biedt het bepaalde in artikel 1:253a BW geen grond om de beslissing inzake het gezag zelf te wijzigen. In de

onderhavige casus is de rechtbank er, volgens de advocaat-generaal, ten onrechte van uitgegaan dat van de verzoeken van de ouders – beide tot eenhoofdig gezag – een gedeelte valt af te splitsen dat ertoe strekt dat het gezag van de andere ouder wordt beëindigd. Dit zou in wezen leiden tot een (eenstemmig) verzoek tot beëindiging van hun beider ouderlijk gezag.

Beoordeling Hoge Raad

Onderdeel III van het middel klaagt dat het hof in r.o. 5.9 blijkt heeft gegeven van een onjuiste opvatting over de reikwijdte van artikel 1:253a BW. Deze bepaling geeft de rechter de bevoegdheid om geschillen omtrent de feitelijke uitoefening van het gezag te beslechten, maar niet om het gezag van een of beide ouders tijdelijk te beëindigen. De beëindiging van het gezamenlijk gezag na ontbinding van het huwelijk is geregeld in artikel 1:252a BW en beëindiging van het gezag van beide ouders over een minderjarige is bepaald in artikel 1:266 BW. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof juist was dat een verzoek als bedoeld in dit artikel niet voorlag.

De Hoge Raad overweegt vervolgens dat, indien de ouders overeenkomstig het bepaalde in artikel 1:251 lid 2 BW na de ontbinding van het huwelijk het ouderlijk gezag gezamenlijk zijn blijven uitoefenen, dit gezamenlijk gezag op verzoek van de ouders of een van hen door de rechtbank op grond van artikel 1:253n lid 1 BW kan worden beëindigd. De rechtbank bepaalt dan wie van de ouders het gezag over ieder van de minderjarige kinderen zal uitoefenen. De verzoeken van de vader en de moeder zien op het toekennen van het gezag over de kinderen aan de vader respectievelijk de moeder. De Hoge Raad oordeelt echter dat deze regeling geen grondslag biedt om door toewijzing van beide verzoeken het gezag van beide ouders (tijdelijk) te beëindigen. Artikel 1:266-278 BW biedt immers een speciale regeling voor de beëindiging en schorsing van ouderlijk gezag.

Artikel 1:267 lid 1 BW bepaalt op wiens verzoek de beëindiging van het gezag van een ouder als bedoeld in artikel 1:266 lid 1 BW kan worden uitgesproken. Uit artikel 1:268 lid 4 BW in verbinding met artikel 1:267 BW volgt dat schorsing van een ouder in de uitoefening van het gezag alleen kan worden verzocht door de in laatstgenoemde bepaling genoemde partijen, of ambtshalve door de rechter uitgesproken (lid 2). Een schorsing vervalt na verloop van drie maanden, tenzij voor het einde van deze termijn beëindiging van het gezag is verzocht (art. 1:268 lid 5 BW). Vast staat dat in dit geding geen verzoek als bedoeld in de artikel 1:266-268 BW is gedaan.

De Hoge Raad overweegt vervolgens dat, anders dan geoordeeld door het hof, ook artikel 1:253a lid 1 BW de rechtbank niet de bevoegdheid geeft om het gezag van de ouders te beëindigen. Dit artikel bepaalt dat geschillen omtrent de gezamenlijke uitoefening van het

gezag op verzoek van (een van) de ouders aan de rechtbank worden voorgelegd, die een beslissing in het belang van het kind zal nemen. Artikel 1:253a lid 2 BW bepaalt dat de rechtbank op verzoek van (een van) de ouders een regeling inzake de uitoefening van het ouderlijk gezag kan vaststellen. Het bepaalde in artikel 1:253a BW biedt de rechter echter niet de mogelijkheid om de beslissing inzake het gezag zelf te wijzigen, te schorsen of te beëindigen.

De Hoge Raad oordeelt dat onderdeel III derhalve terecht is voorgesteld en dat de overige onderdelen geen behandeling behoeven.

De Hoge Raad doet de zaak zelf af. Het hoger beroep van de moeder tegen de beslissing van de rechtbank om haar gezag over de kinderen te beëindigen slaagt. In zoverre zal de beschikking waarvan beroep worden vernietigd en is het ouderlijk gezag van de moeder over beide kinderen in stand gebleven.

Conclusie

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 19 november 2020 en vernietigt eveneens de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland van 6 december 2019, voor zover daarin het gezag van de moeder over de dochter en de zoon voor de duur van een jaar is beëindigd.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-05-2022

ECLI: ECLI:NL:HR:2022:684

Zaaknummer: 21/00729

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Adoptie toegewezen ondanks dat aan de in artikel 1:228 lid 1 sub a en c BW bedoelde voorwaarden niet is voldaan.

Feiten en omstandigheden

Verzoekers (geboren in 1981, dus 40 jaar oud) willen adopteren. Belanghebbende (geboren in 1995, dus 25 jaar oud) is meerderjarig en heeft aangegeven dat ze door verzoekers geadopteerd wil worden en dat ze de geslachtsnaam van verzoekers wil krijgen. Redenen voor haar wens zijn onder meer de volgende: zij houdt veel van de verzoekers en wil zelf ook voor hen zorgen als dat nodig mocht zijn, ze wil ook wettelijk gezien onderhoudsplichtig naar hen toe zijn; verzoekers hebben haar sinds haar derde jaar verzorgd en opgevoed; de zoon van verzoekers voelt voor haar als een volledige broer; zij kent haar biologische ouders en broer en zus niet; haar biologische familie heeft haar weggedaan en formeel hoort ze niet bij de familie van verzoekers; dit alles maakt haar heel ongelukkig. Het is voor haar van groot belang dat de juridische situatie in overeenstemming wordt gebracht met de feitelijke. De ouders van belanghebbende stemmen in met het verzoek tot adoptie. Verzoekers stellen dat weigering van adoptie een ongeoorloofde inbreuk zou zijn op het in artikel 8 EVRM beschermde gezins- en familieleven.

Verzoek

Verzoekers verzoeken de rechtbank de adoptie van belanghebbende door hen uit te spreken en vast te stellen dat belanghebbende hun geslachtsnaam krijgt.

Beoordeling en motivering

De rechtbank stelt voorop dat aan artikel 8 lid 1 EVRM geen ongeclausuleerd recht op adoptie kan worden ontleend. Adoptie is slechts mogelijk indien aan de door de nationale wet daaraan gestelde eisen is voldaan (zie ook HR 30 juni 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA6339, NJ 2001/103). Volgens de rechtbank is aan de voorwaarden van artikel 1:227 lid 3 BW en aan vijf van de zeven voorwaarden van artikel 1:228 lid 1 BW voldaan. Niet voldaan is aan het minderjarigheidsvereiste van belanghebbende (sub a) en aan het vereiste leeftijdsverschil tussen verzoekers en belanghebbende van minimaal 18 jaar (sub c). Volgens de rechtbank is er

sprake van bijzondere omstandigheden waardoor deze voorwaarden terzijde moeten worden geschoven. De reden waarom gedurende de minderjarigheid van belanghebbende geen verzoek tot adoptie is gedaan is gelegen in het feit dat de ouders gedurende de minderjarigheid niet wilden meewerken aan adoptie en kenbaar hebben gemaakt dat ze een verzoek daartoe zouden tegenspreken. Het was de wens van de biologische ouders dat belanghebbende, nadat ze meerderjarig was, dienaangaande zelf de keuze zou maken. Op advies van een advocaat is dan ook geen procedure gestart. Verzoekers hebben hun adoptiewens niet aan belanghebbende willen opdringen. Door verschillende omstandigheden die een verzoek belemmerden aan de zijde van belanghebbende was er de afgelopen jaren geen ruimte voor een adoptieprocedure. Deze belemmeringen doen zich niet langer voor. Volgens de rechtbank heeft belanghebbende een zwaarwegend belang bij het vestigen van een familierechtelijke betrekking met verzoekers en bij juridische bevestiging van de sterke emotionele band tussen hen. De omstandigheden in deze zaak zijn zo uitzonderlijk dat weigering van adoptie zou leiden tot een ongeoorloofde inbreuk op het tussen hen bestaande familieleven. Zonder adoptie zou belanghebbende immers (gevoelsmatig) niet bij een familie horen. De rechtbank oordeelt dan ook dat het gerechtvaardigd is om het minderjarigheidsvereiste terzijde te stellen. Wat betreft het vereiste van een leeftijdsverschil van ten minste 18 jaar, oordeelt de rechtbank dat – gelet op alle omstandigheden van het geval – het niet voldoen aan dit vereiste niet in de weg staat aan het toewijzen van het verzoek om adoptie. Ook de uitspraak van de Hoge Raad van 30 juni 2000 maakt dit niet anders. In deze uitspraak overwoog de Hoge Raad dat de wetgever in het belang van het kind een duidelijke keuze heeft gemaakt om te voorkomen dat er een te klein leeftijdsverschil tussen verzoekers tot adoptie en het kind bestaat. De rechtbank zou, gelet op dit arrest, dus niet aan deze voorwaarde voorbij mogen gaan. Uit de wetgeschiedenis blijkt echter, zo oordeelt de rechtbank, dat met deze voorwaarde beoogd wordt om zoveel mogelijk gewone gezinsverhoudingen na te streven. De rechtbank stelt vast dat in onderhavige zaak het leeftijdsverschil van 15 jaar in de gezinsverhouding gedurende de laatste twintig jaar geen enkel probleem heeft opgeleverd. Verzoekers zijn een belangrijke steunpilaar in het leven van belanghebbende en belanghebbende ziet verzoekers als haar ouders. Verzoekers hebben belanghebbende vanaf hun meerderjarigheid verzorgd en opgevoed, de relatie tussen belanghebbende en verzoekers is goed én mede door toedoen van verzoekers is bij de belanghebbende het gevoel ontstaan geliefd te zijn. De rechtbank komt tot het oordeel dat het enkele feit dat verzoekers niet ten minste 18 jaar ouder zijn, maar slechts ruim 15 jaar, onvoldoende is om de adoptie door verzoekers af te wijzen. De geslachtsnaam wordt gewijzigd.

Conclusie

Het verzoek tot adoptie wordt toegewezen en de geslachtsnaam van belanghebbende wordt gewijzigd.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 08-12-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2021:5005

Zaaknummer: C/08/265396 / FA RK 21-1144

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Analoge toepassing eigen rechtsingang minderjarige bij gezag en contact indien vader en opa gezamenlijk ouderlijk gezag hebben gekregen na overlijden moeder.

Feiten en omstandigheden

Het gezag over de minderjarige wordt uitgeoefend door de vader en de opa moederszijde sinds 2007. De minderjarige verzoekster heeft de kinderrechter een brief geschreven, maar is niet op gesprek gekomen bij de kinderrechter. De minderjarige verzoekt de rechter om het gezag over haar te wijzigen, zodat alleen haar opa het gezag over haar heeft. Ze wil graag dat alleen haar opa de beslissingen over haar kan nemen omdat ze sinds de zomer van 2019 niet meer naar haar vader toe gaat omdat ze het mentaal en fysiek niet aankan. In haar dagelijks leven wordt ze belemmerd omdat de handtekening van haar vader nodig is voor belangrijke zaken. Daarnaast verzoekt zij de wijziging van de contactregeling met haar vader zodat zij haar vader zo min mogelijk hoeft te zien, het liefst helemaal niet.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) adviseert het in stand laten van het gezag, omdat er geen doorslaggevende argumenten zijn om het gezag bij de vader weg te halen. De raad adviseert geen zorgregeling tussen verzoekster en de vader. De grootouders moederszijde verklaren dat de minderjarige het moeilijk heeft en het liefst naar het buitenland verhuist om haar vader niet meer te hoeven zien. Zij is al langer bang voor haar vader en heeft hulp nodig van een psycholoog. De vader vindt de situatie complex, hij wil graag contact met verzoekster maar beseft dat hij dit niet kan afdwingen.

Beoordeling en motivering

Op grond van artikel 1:251a lid 1 BW kan de kinderrechter na ontbinding van het huwelijk anders dan door de dood of na scheiding van tafel en bed op verzoek van de ouders of van één van hen bepalen dat het gezag over een kind aan één ouder toekomt als (a) er een onaanvaardbaar risico is dat het kind klem of verloren zou raken tussen de ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen, of (b) wijziging van het gezag anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is. Op grond van

het vierde lid van dit artikel kan de kinderrechter ambtshalve hierover een beslissing geven indien blijkt dat de minderjarige van twaalf jaar of ouder hierop prijs stelt. De kinderrechter vindt dat artikel 1:251a BW ook (analoog) van toepassing is in deze zaak. Gezien de ratio van de informele rechtsingang staat het enkele feit dat de vrij weinig voorkomende situatie van gezag van een ouder tezamen met een ander dan de ouder niet is opgenomen in een dergelijke bepaling daaraan niet in de weg.

De kinderrechter beoordeelt vervolgens of het gezag aan één persoon (in deze zaak aan de opa) moet toekomen op basis van de gronden uit artikel 1:251a BW. De verzoekster en vader hebben sinds de zomer van 2019 geen contact met elkaar. De vader laat de verzoekster met rust en indien nodig geeft hij zijn toestemming, dit verloopt tot dusver zonder problemen. De grootouders ondervinden ook geen hinder van de gezaghebbende rol van de vader. Daar staat tegenover dat de verzoekster en grootouders aangeven dat zij last heeft van de huidige situatie waarin de vader ook het gezag heeft. Enerzijds is het positief dat de vader afstand heeft genomen van verzoekster omdat zij dat graag wilde, anderzijds heeft dit ervoor gezorgd dat de vader geen actieve gezagsrol vervult in haar leven. Ook rest er maar korte tijd voordat de verzoekster (nu 17 jaar oud) meerderjarig zal zijn. De kinderrechter verwacht niet dat de situatie tussen verzoekster en de vader in het komende jaar zodanig verbetert dat de vader zijn gezagsrol alsnog actief kan uitoefenen. De kinderrechter komt tot de conclusie dat voldaan is aan artikel 1:251a lid 1 sub b BW omdat de vader geen actieve invulling geeft aan zijn gezag en de verzoekster een emotioneel belang heeft bij het uitoefenen van het gezag door alleen haar opa.

Op grond van artikel 1:377e lid 1 BW kan de kinderrechter ambtshalve een beslissing nemen op het informele verzoek van de minderjarige over de omgangsregeling. De kinderrechter ziet voldoende gronden om geen zorgregeling tussen verzoekster en de vader vast te stellen gezien de huidige situatie waarin al anderhalf jaar geen contact is en de verzoekster consistent aangeeft geen contact met haar vader te willen, ook na de pogingen van pleegzorg om het contact te herstellen.

Conclusie

De kinderrechter bepaalt dat alleen de opa moederszijde belast is met het gezag over verzoekster en stelt geen zorgregeling vast tussen de verzoekster en de vader.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 19-03-2021

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:6670

Zaaknummer: C/16/494285/FO RK 19-1878

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Schorsing zorgregeling, moeder in eerste aanleg ten onrechte niet gehoord waardoor het hof het (spoed)verzoek van de GI alsnog afwijst.

Feiten en omstandigheden

De minderjarige is geboren in 2019 en staat sinds mei 2020 onder toezicht. De minderjarige woont sinds juni 2020 bij de pleegouders. De machtiging tot uithuisplaatsing is meermaals verlengd. De moeder is alleen belast met het gezag over de minderjarige. In november 2020 is een omgangsregeling vastgesteld waarbij de minderjarige eens per week bij de moeder verblijft voor anderhalf uur onder begeleiding. In februari 2021 is dit gewijzigd naar eens per drie weken contact van één uur onder begeleiding van de gecertificeerde instelling (GI). Op 11 januari 2022 heeft de kinderrechter de omgangsregeling gewijzigd in de zin dat de frequentie, aard en duur van de omgang wordt bepaald door de GI. Bij de bestreden – uitvoerbaar bij voorraad verklaarde – beschikking van 29 december 2021 heeft de kinderrechter, op verzoek van de GI, de omgangsregeling geschorst voor de duur van vier weken, dus tot 26 januari 2022.

De moeder is in hoger beroep gekomen en verzoekt het hof de beschikking te vernietigen en het verzoek van de GI alsnog af te wijzen. De GI voert verweer en verzoekt de bekrachtiging van de beschikking.

Beoordeling en motivering

De moeder stelt dat de kinderrechter haar ten onrechte niet in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord op het verzoek van de GI tot schorsing van de geldende omgangsregeling. Volgens haar is de wettelijke regeling van artikel 800 (809) lid 3 Rv niet van toepassing. Het hof verwijst naar de uitspraak van de Hoge Raad van 14 december 2018, waarin de Hoge Raad heeft overwogen dat de rechter in het algemeen niet op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening mag beslissen zonder de belanghebbenden te hebben gehoord. De kinderrechter kan hiervan echter afwijken op grond van spoedeisendheid van het schorsingsverzoek, mede gelet op de ernst van de eraan ten grondslag gelegde feiten. Beslist de kinderrechter met spoed voorlopig en zonder de belanghebbenden te horen op het schorsingsverzoek, dan dient hij bij de verdere behandeling van het schorsingsverzoek nader te beoordelen, te heroverwegen of nader te motiveren mede in het licht van hetgeen de

belanghebbenden in dat verband aanvoeren.

Volgens het hof blijkt uit de bestreden beschikking niet de wettelijke grondslag waarop de kinderrechter de (spoed)beslissing baseert. Het verzoek van de GI is gegrond op artikel 1:265g BW en artikel 800 lid 3 jo. 809 lid 3 Rv. Wat er ook zij van de juridische (on)mogelijkheid om in de onderhavige zaak een spoedbeslissing te geven zonder belanghebbenden te horen, stelt het hof vast dat in dit geval geen sprake was van een spoedsituatie die het achterwege laten van hoor en wederhoor kon rechtvaardigen. Hiertoe zijn de volgende omstandigheden redengevend: tussen de moeder en de minderjarige vond eens per drie weken omgang plaats, bij de laatste omgang op 15 december was de minderjarige volgens de GI (wederom) erg uit haar doen geraakt. Vervolgens heeft de GI twee weken gewacht, tot 29 december, om een verzoek tot wijziging van de zorgregeling (mondeling) in te dienen. Gezien het volgende omgangsmoment pas op 5 januari stond gepland, was er naar het oordeel van het hof voldoende gelegenheid om de moeder (desnoods elektronisch of telefonisch) over het verzoek te horen. Volgens het hof dient het (spoed)verzoek van de GI om deze redenen afgewezen te worden.

Conclusie

Het hof vernietigt de beschikking en wijst het verzoek van de GI alsnog af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:3508

Zaaknummer: 200.304.611/01 en 200.304.611/02

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Deze zaak betreft de instelling van beschermingsbewind en mentorschap, terwijl in het levenstestament is geregeld dat de kinderen samen de belangen van de moeder moeten behartigen als zij dat zelf niet meer kan.

Feiten en omstandigheden

De moeder is gehuwd geweest. De vader is overleden in 2017. Uit het huwelijk zijn vier kinderen geboren; drie zonen en een dochter. Na het overlijden van de vader heeft de moeder samengewoond met een van haar zonen (hierna: de zoon) in de echtelijke woning (een boerderij). Sinds juli 2021 woont zij in een instelling. De moeder en de zoon zijn vennoten in een vennootschap onder firma. De moeder heeft een levenstestament opgesteld. Bij beschikking van 6 mei 2021 heeft de kantonrechter bewind en mentorschap ingesteld. De kantonrechter heeft twee bewindvoerders benoemd en een stichting benoemd tot mentor. De zoon is met verschillende grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking.

Grieven, beoordeling en motivering

De eerste grief van de zoon ziet op de zorgvuldigheid van de totstandkoming van de bestreden beschikkingen. Het hof oordeelt dat de grief faalt, omdat het hoger beroep mede een herstelfunctie heeft van hetgeen in eerste aanleg niet goed is gegaan. Voor zover het horen van de moeder tijdens de mondelinge behandeling in eerste aanleg niet goed is verlopen, is dat in hoger beroep hersteld. De moeder is tijdens de mondelinge behandeling van het hof verschenen en heeft haar standpunt kunnen toelichten.

De tweede grief ziet op gronden waarop het bewind en het mentorschap zijn ingesteld. Het hof oordeelt dat deze op goede gronden zijn ingesteld. De moeder is als gevolg van haar lichamelijke of geestelijke toestand tijdelijk of duurzaam niet in staat haar belangen van vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. Het hof neemt voor dit oordeel in aanmerking de (bij het inleidende verzoek) overgelegde bevindingen van de GZ-psycholoog, die op 5, 12 en 18 januari 2021 (en daaraan voorafgaand in augustus 2020) een neuropsychologisch onderzoek (van de moeder) heeft verricht. Uit

voornoemd rapport blijkt dat bij de moeder sprake is van cognitieve beperkingen op meerdere domeinen. De moeder heeft een beperkt ziekte-inzicht en -besef, zij is voldoende georiënteerd in tijd maar wisselend georiënteerd in plaats; het kost haar moeite om te wisselen tussen onderwerpen of taken en er is sprake van intrusie. Zij heeft geheugen- en overzichtsproblemen en is beperkt in staat om zichzelf te controleren en te corrigeren. De zorgbehoefte van de moeder neemt steeds verder toe (verminderd executief functioneren, zij heeft vrijwel voortdurend sturing nodig). De gevonden resultaten kunnen, zo blijkt uit het rapport, niet alleen worden verklaard vanuit de kwetsbare stemming van de moeder en haar fysiek conditioneren. De aard en de ernst van de gevonden uitgebreide neurocognitieve stoornissen doen volgens de GZ-psycholoog vermoeden dat mogelijk sprake is van een beginnend dementieel beeld, hoogstwaarschijnlijk van vasculaire aard. Ook uit de overgelegde verslaglegging van de specialist ouderengeneeskunde van 8 februari 2021 blijkt dat bij de moeder sprake is van geheugen- en overzichtsproblemen. Het hof acht in dit verband verder van belang, wat de dochter als verweer heeft aangevoerd en niet is weersproken, dat de moeder weinig inzicht heeft in haar financiën en dit sinds het overlijden van haar echtgenoot laat regelen door de zoon en dat het zorgzwaartepakket van de moeder in september 2021 is verhoogd. Tegenover voornoemde aangevoerde feiten en omstandigheden heeft de zoon zijn standpunt, kort gezegd dat de moeder (weer) in staat is haar belangen te behartigen en voornoemde rapportages zien op een tijdelijke situatie die thans niet meer speelt, onvoldoende onderbouwd, aldus het hof.

De derde grief ziet op het levenstestament van moeder. Hierin is geregeld dat de kinderen samen de belangen van de moeder moeten behartigen, indien zij dat zelf niet meer kan. Toch beslist het hof dat sprake is van omstandigheden die maken dat het instellen van bewind en mentorschap aangewezen is. Ook in hoger beroep is gebleken dat de onderlinge verstandhouding tussen verschillende kinderen van de moeder is verstoord en zij fundamenteel van mening verschillen over wat er voor de moeder moet gebeuren. Zij verschillen bijvoorbeeld van mening over de vraag of de huidige verblijfplaats van de moeder goed is voor haar. Verder is gebleken dat de moeder niet in staat is haar financiële belangen naar behoren te behartigen, maar dat ook op het punt van de financiën tussen de kinderen verschil van mening is. Zonder bewind en mentorschap bestaat het risico dat de moeder weer (meer) last en spanningen gaat ervaren als gevolg van de verstoorde verstandhouding tussen de kinderen en hun meningsverschillen over wat in het belang van hun moeder is.

De vierde grief van de zoon betreft de gevolgen van het bewind voor de (afwikkeling van de) vof. Deze grief betreft volgens het hof de uitvoering van het bewind (en niet de grond voor bewind). Voor zover de zoon daarmee heeft bedoeld dat er een andere bewindvoerder moet worden benoemd, is naar het oordeel van het hof onvoldoende gesteld en ook niet gebleken

van zwaarwegende omstandigheden die maken dat de bewindvoerder zijn functie niet langer kan uitoefenen. Voorts overweegt het hof dat de zoon een gedeelte van een overeenkomst van vennootschap in het geding heeft gebracht, waarin onder artikel 12 lid 1 sub c staat dat de overeenkomst van vennootschap eindigt door onderbewindstelling van het gehele vermogen van een vennoot. Onduidelijkheid bestaat over wat dit concreet betekent voor de (afwikkeling van de) vof en wie hiervoor verantwoordelijk is/zijn. Voorts is tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep gebleken dat de bewindvoerder (het aandeel van de moeder in) de vof buiten haar werkopdracht als bewindvoerder aanmerkt, maar dat zij sinds de instelling van het bewind wel de Rabobankrekening van de vof beheert en de zoon geen zicht meer heeft op die rekening. De zoon voert aan hierdoor problemen te hebben bij het opstellen van financiële stukken en het doen van belastingaangifte met betrekking tot de vof. De moeder uit ook zorgen over wat dit betekent voor de voortzetting van het bedrijf. Naar aanleiding van het verhandelde ter zitting heeft de bewindvoerder verklaard dat zij gaat bekijken wat zij met (de afwikkeling van) de vof kan/moet. Om duidelijkheid te creëren zal de bewindvoerder de moeder en de kinderen moeten informeren over de vraag of zij de vof tot haar werk van bewindvoerder rekent en wat zij met betrekking tot de afwikkeling van de vof gaat doen. De zoon kan de bewindvoerder hierover ook zelf benaderen.

Beslissing

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 28-04-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:1377

Zaaknummer: 200.298.171_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In deze zaak gaat het over de vraag of de moeder met de kinderen van partijen mag verhuizen.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben een relatie gehad tot 2013. Uit de relatie zijn twee minderjarige kinderen geboren. Partijen hebben samen het gezag over de kinderen en zij hebben de hoofdverblijfplaats bij de moeder. Partijen zijn een ouderschapsplan overeengekomen met daarin onder meer een zorgregeling en een afspraak dat zij niet zullen verhuizen uit hun huidige woonplaats zolang de kinderen bij hen wonen.

Bij beschikking van 4 augustus 2021 heeft de rechtbank aan de moeder toestemming verleend om met de kinderen te verhuizen met ingang van de zomervakantie van 2022. Ook heeft de rechtbank na de verhuizing de zorgregeling gewijzigd. De vader heeft hoger beroep ingesteld.

Grievens, beoordeling en motivering

Het hof geeft de moeder toestemming om te verhuizen met de kinderen. Het hof bepaalt daarbij dat bij een geschil over een verhuizing een belangenafweging moet worden gemaakt waarbij volgens vaste rechtspraak verschillende omstandigheden moeten worden betrokken. Het hof betreft deze omstandigheden in zijn oordeel. Het hof beslist allereerst dat er een noodzaak is om te verhuizen als de moeder een toekomst wil opbouwen met haar nieuwe partner. Haar partner is vanwege de zorg voor zijn kinderen gebonden aan zijn woonplaats. De kinderen blijven om de week een volledige week bij hem. De zorgregeling van de vader is aanzienlijk beperkter en de gemiste dagen kunnen deels worden gecompenseerd, aldus het hof.

Voorts oordeelt het hof dat de verhuizing goed is doordacht en voorbereid. De moeder heeft sinds 2019 een bestendige relatie met haar partner en verblijft met de kinderen regelmatig bij hem. Inmiddels is er ook een woning gekocht waar alle kinderen een eigen kamer zullen hebben. Of de partner de woning wel of niet samen met de moeder heeft gefinancierd, vindt het hof minder van belang. De moeder heeft daarnaast gepolst hoe de kinderen tegenover een verhuizing staan en dat is, door de leeftijd van de kinderen, ook nodig. Tijdens het gesprek

met de oudste minderjarige is bovendien duidelijk geworden dat zij wel uitkijkt naar de verhuizing, maar dat zij tegelijkertijd vrij neutraal in de discussie staat. Zij weet dat haar toekomstige woonplaats nog niet zeker is. Bovendien is de verhuizing al lang onderwerp van gesprek (geweest) tussen de ouders. De vader heeft geprobeerd mee te denken en hij vindt dat dit niet tegen hem mag worden gebruikt. Feit is echter wel dat er lang is gesproken en onderhandeld over de verhuizing, wat bijdraagt aan het oordeel dat de moeder zorgvuldig te werk is gegaan. Dat de moeder in het verleden psychische problemen heeft gehad, vindt het hof geen relevante omstandigheid die moet worden meegewogen. De vader heeft onvoldoende onderbouwd dat daar nu ook sprake van is, aldus het hof. Volgens het hof is verder belangrijk dat de moeder voor de kinderen het beste moment uitkiest om te verhuizen. Zij wil namelijk verhuizen in de zomervakantie én op het moment dat de jongste overgaat van de basisschool naar de middelbare school.

Het hof beslist verder dat de moeder een voldoende en toereikende compensatie heeft aangeboden. Zij neemt het halen en brengen van de kinderen (en de kosten hiervan) op zich. Ook heeft de moeder aangeboden dat de vader de tijd die hij door de week mist met de kinderen, kan inhalen in de vakanties. De vader kan de kinderen telefonisch of in de weekenden blijven helpen met school.

Voorts oordeelt het hof dat de communicatie en het overleg tussen de ouders over de kinderen goed is.

Tevens beslist het hof dat door de verhuizing het aantal contactmomenten en de duur van het contact minder wordt tussen de vader en de kinderen, maar dat de contactmomenten in aantal en duur op vrije dagen en in vakanties kunnen worden ingehaald. Van belang is verder dat door de verhuizing feitelijk wordt teruggegaan naar de regeling die gold voor de zomer van 2020, aldus het hof.

Het hof vindt bovendien dat de continuïteit voldoende is gewaarborgd. De communicatie tussen de ouders is goed en de moeder ziet het belang van een goede band tussen de vader en de kinderen. Het hof gaat ervan uit dat partijen in staat zijn overleg te voeren en eventueel het weekend te ruilen als de situatie daar om vraagt. Het hof stelt daarbij voorop dat de continuïteit van het contact in de weekenden over enige tijd niet zonder meer een gegeven is. Dat komt omdat kinderen die ouder worden meer en meer zeggenschap over hun eigen agenda willen hebben en dat past ook in hun ontwikkeling.

Daarnaast oordeelt het hof dat de kinderen geworteld zijn in [woonplaats]. Daar staat tegenover dat de kinderen zeggen dat zij achter een verhuizing staan, ook al hebben zij misschien een te rooskleurig beeld en overzien zij de gevolgen niet helemaal, zoals de vader

stelt. De kinderen kijken uit naar een verhuizing, maar kunnen zich er ook bij neerleggen als ze in [woonplaats] blijven wonen. De woonplaats en omgeving van de partner van de moeder is niet nieuw voor de kinderen: zij brengen daar ook nu al enkele jaren regelmatig tijd met de moeder, de partner en zijn kinderen door.

Tot slot acht het hof het van ondergeschikt belang of de hond al of niet mee kan tijdens de zorgregeling. Ook oordeelt het hof dat het heen en weer reizen voor de oudste vanwege haar reuma niet zwaarder voor haar wordt dan thans het geval is. Ook zijn door het verstrijken van de jaren de omstandigheden dusdanig gewijzigd, dat de ouders niet langer onverkort kunnen worden gehouden aan de afspraken uit het ouderschapsplan.

Beslissing

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-05-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:3507

Zaaknummer: 200.302.576

Wetsartikelen: